

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

นางสาวนภาพร มงคลชัย *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอเมือง จังหวัดน่านและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอเมือง จังหวัดน่าน โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูในกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 จำนวน 103 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วนตามโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความเชื่อมั่น เท่ากับ .97 ผลการวิจัยพบว่า 1. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน 3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่สำคัญที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคม การศึกษาเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้าน อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุขและสามารถสร้างสรรค์จรโลงความเจริญก้าวหน้าของสังคมในทุก ๆ ด้านการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของประชากรเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 กำหนด ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บททางการปฏิรูปการศึกษาระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขและการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญและคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการศึกษา

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาคุณภาพชีวิตและรู้ถึงแนวทางการศึกษาต่อ ให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ฉะนั้น การบริหารงานในโรงเรียนระดับประถมศึกษาต้องอาศัยปัจจัยหลายประการด้วยกัน ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ตัวผู้บริหาร ซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานและรับผิดชอบเรื่องการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งได้กำหนดตำแหน่งของผู้บริหารแตกต่างกันตามระดับ กล่าวคือ ผู้อำนวยการชำนาญการ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการชำนาญการเชี่ยวชาญ แต่ละโรงเรียนมีตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดเพียงคนเดียว และมีอำนาจที่จะบริหารงานและตัดสินใจให้เป็นไปตามกฎระเบียบทางราชการ

ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นตัวจักรสำคัญ ในการช่วยแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น โดยรีบด่วน และเป็นการแก้ไขที่ให้ผลอย่างยั่งยืน เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าสถานศึกษาหลายแห่งเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมนอย่างสูงจากพ่อแม่ และผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าไปศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้นด้วยความเชื่อที่ว่าสถานศึกษาแห่งนั้นจะสามารถหล่อหลอม บุตรหลานของตนให้เป็นคนดี และประสบความสำเร็จ ในการเรียนรู้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะมีมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา และระดับช่วงชั้นของการจัดการศึกษา ขอบเขตของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้มี 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณและแผนงาน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 24)

กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอพาน้อย จังหวัดน่าน เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 เปิดสอนตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้น ปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครูผู้สอน จำนวน 140 คน และผู้บริหารสถานศึกษา 15 คน โรงเรียนมีภารกิจในการจัดการศึกษาเพื่อสนองนโยบายของรัฐ จึงมีความพยายามที่จะจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองให้มากที่สุด แต่ในการบริหารงานทั้งหมดยังเกิดปัญหาและอุปสรรคมากมาย ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นข้อกัณฑ์ที่ไม่มีที่สิ้นสุดและสรุปไม่ได้ เพราะไม่เคยมีการสำรวจและเก็บข้อมูล เพียงเป็นการพูดจกกันในวงสนทนา โดยส่วนใหญ่ มักมองปัญหาและอุปสรรคที่เหมือน ๆ กัน คือ

ผู้บริหารบางท่านยังขาดภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ ตลอดจนขาดความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ งานฝ่ายต่างๆจึงดำเนินไปอย่างไม่เต็มที่ ขาด ๆ เกินๆ และไม่สอดคล้องกันในภาพรวมขององค์กร ผู้บริหารบางท่านไม่สามารถแก้ปัญหาในความรับผิดชอบได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เหมาะสม ขาดการเสริมแรงให้ ผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ปัญหาที่พบต่อไป คือ ผู้บริหารบางท่านมีอายุมากทำให้ขาดความกระตือรือร้น และไม่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคนิคการบริหารใหม่ ๆ นวัตกรรมใหม่ๆไม่สามารถได้ใจผู้ใต้บังคับบัญชา และที่สำคัญบริหารงานไม่เป็น โดยเฉพาะงานฝ่าย 4 ฝ่าย ผู้บริหารบางท่านเข้ามายุ่งเรื่องงบประมาณการใช้จ่ายของโรงเรียนมากเกินไปจนทำให้ครูผู้รับผิดชอบในหน้าที่นี้เกิดความเบื่อหน่าย การบริหารงานวิชาการ ไม่สามารถมีผลสัมฤทธิ์ ดังที่คาดหวังไว้ ประการสุดท้ายคือนักเรียน เพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนกำลังอยู่ในวัยกำลังเจริญเติบโตและเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น อยากรู้อยากลอง ในบริเวณโดยรอบโรงเรียน ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายตามบริบทของสังคมที่เปลี่ยนไปด้วยปัญหาสารเสพติด ผู้สาวและอื่นๆ ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่สามารถแก้ปัญหาที่มีทั้งหมดได้

จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปตามบริบทของสถานศึกษาที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการจัดทำกรวิจัย เรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอ น่าน จังหวัดน่าน เพื่อศึกษาข้อมูลที่แท้จริง ตลอดจนนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอ น่าน

จังหวัดน่าน

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอ น่าน

จังหวัดน่าน โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอ น่าน จังหวัดน่าน รวมทั้งสิ้น 140 คน

กลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากรครูกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอ น่าน้อย จังหวัดน่าน ทั้งหมด 140 คน แต่การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดเรื่องเวลา จึงใช้กลุ่มตัวอย่างเพียง 103 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น (independent variables) ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีดังนี้

1. เพศ แบ่งเป็น

1.1 เพศชาย

1.2 เพศหญิง

2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น

2.1 น้อยกว่า 10 ปี

2.2 10-20 ปี

2.3 21 ปีขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1. การบริหารงานวิชาการ

2. การบริหารงานทั่วไป

3. การบริหารงานบุคคล

4. การบริหารงานงบประมาณและแผนงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครูกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่ง ครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 103 ฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส

3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การทำงาน ในเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครูกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ เรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครูกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอ น่าน-น้อย จังหวัดน่าน โดยหาค่าเฉลี่ย(\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวมแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกันต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครูกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3

อำเภอ น่าน-น้อย จังหวัดน่าน วิเคราะห์โดยค่า t-test

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครูกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอ น่าน-น้อย จังหวัดน่าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยค่า One Way Analysis of Variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบโดยวิธี เชฟเฟ (Scheffe's Post hot Comparison)

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11.0 for Windows

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไป

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอ น่าน-น้อย จังหวัดน่าน ครูมีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านในระดับมากทุกด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอ น่าน-น้อย จังหวัดน่าน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอ น่าน-น้อย จังหวัดน่าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อ การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียน นาน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนนาน้อย 3 อำเภอวานรนิวาส

จังหวัดน่าน พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การแสดงความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มโรงเรียนนาน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนนาน้อย 3 อำเภอวานรนิวาส โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนนาน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนนาน้อย 3 มีการบริหารงาน ในด้านการบริหารงานวิชาการที่มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ครอบคลุมหลักสูตร แกนกลางและท้องถิ่น โดยส่งเสริมความเป็นเลิศด้านวิชาการให้กับนักเรียนด้วยกิจกรรมต่างๆ และต้องมีการนิเทศภายในด้านการเรียนการสอน ร่วมเชิญวิทยากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนจัดตั้ง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ สนับสนุนให้ ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้จัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิและความถนัด ส่งเสริมให้ ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน ในงานด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารได้มีการ จัดการเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่างเพียงพอต่อการเรียนการสอน อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ เหมาะสมกับเป็นแหล่งเรียนรู้ พัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย มีการจัดบริการด้าน สาธารณูปโภคอย่างเพียงพอ มีระบบงานสารบัญชอย่างเป็นระบบ ทันสมัย ถูกต้อง รวดเร็ว จัดระบบงาน ประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายรูปแบบ ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้สนับสนุน บุคลากรศึกษาดูงานการบริหารทั่วไปและมีการติดตามงาน ประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่วนในงานด้านการ บริหารงานบุคคล ผู้บริหารได้มีการวางแผนอัตรากำลังคนและบุคลากรในสถานศึกษาให้เหมาะสมและ เพียงพอนักเรียน ตลอดจนสร้างขวัญและกำลังใจเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ บุคลากร และส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาการศึกษา โดยมอบหมายให้บุคลากร ทำงานตรงตามความสามารถ จัดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูอย่างทั่วถึง โดยใช้ หลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบที่ชัดเจน และควบคุม ดูแลความประพฤตินักเรียนอย่างเคร่งครัด อีกทั้งจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปของคณะกรรมการ ตลอดจนส่งเสริมการมีวินัยและรักษา วินัย ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน และในด้านการบริหารงานงบประมาณและแผนงาน ผู้บริหารได้มีการติดตามผล ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้งบประมาณด้วยความซื่อสัตย์ ความยุติธรรมในการ ใช้งบประมาณ โดยจัดระบบการทำสัญญาขี้อายเงินอย่างเป็นขั้นตอน มีการเบิกจ่ายเงินอย่างเป็นระบบและ ควบคุมการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างชัดเจน รวดเร็ว ปลอดภัย งานเป็นปัจจุบัน ตลอดจนระดมทรัพยากรและ แหล่งกองทุนจากชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมที่เกิดความคิดเห็นในระดับมากแล้ว รายละเอียดต่างๆ ยังมีค่าระดับ ความคิดเห็นในระดับมากด้วยซึ่งอภิปรายในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้าน 1 บริหารงานวิชาการ พบว่าครูกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 มีความคิดเห็นในระดับมาก เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด หากผู้บริหารสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนั้นก็ถือว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องใส่ใจและตระหนักในภารกิจ รู้จักปรับปรุงตนเอง รู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้ รวมทั้งพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้า ทันต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ยังจะได้รับความไว้วางใจ การยอมรับนับถือจากชุมชน สังคม อันจะนำมาซึ่งความภาคภูมิใจต่อความสำเร็จในที่สุด เมื่อเรียงลำดับความคิดเห็น 3 ลำดับ ได้แก่ มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศด้านวิชาการให้กับนักเรียน และมีการจัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิและความถนัด

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส เกตุพงษ์พันธุ์ (บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ เบ็ญจศักดิ์ (บทคัดย่อ) ระดับการปฏิบัติงานการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้าน 2 การบริหารงานทั่วไป พบว่าครูกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอน่าน จังหวัดน่าน มีความคิดเห็นในระดับมาก เพราะการบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่ไม่ใช่ภารกิจหน้าที่หลัก แต่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาในการให้บริการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้สามารถดำเนินไปตามจุดหมายที่ต้องการหรือที่ได้วางไว้ เมื่อเรียงลำดับความคิดเห็น 3 ลำดับ ได้แก่ มีการจัดการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย และมีการจัดการเกี่ยวกับอาคารสถานที่อย่างเพียงพอต่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรินทรา วัชรสิงห์ (2524) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง“การบริหารงานธุรการและการเงินของสถานศึกษาสาธิต ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” พบว่าการปฏิบัติงานบริหารงานธุรการและการเงินการบัญชี ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นสอดคล้องกันว่า สถานศึกษาได้ปฏิบัติงานด้านธุรการการเงิน การบัญชี วัสดุ ครุภัณฑ์อยู่ในระดับมาก

ด้าน 3 การบริหารงานบุคคล พบว่าครูกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอน่าน จังหวัดน่าน มีความคิดเห็นในระดับมาก เพราะการบริหารงานบุคคลเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรในองค์กร ตั้งแต่การสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน โดยมีการชำระรักษาบุคลากร พัฒนาศักยภาพการให้ออกจากงานรวมทั้งการทำให้บุคลากรเกิดความพอใจในการทำงาน พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ และการบริหารงานบุคลากรจึงมีความสำคัญต่อการ

ดำเนินงานหรือองค์การเป็นอย่างยิ่ง เพราะคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้งานดำเนินไปได้และประสบความสำเร็จในที่สุด เมื่อเรียงลำดับความคิดเห็น 3 ลำดับ ได้แก่ มีการวางแผนอัตรากำลังคนและบุคลากรในสถานศึกษาให้เหมาะสมและเพียงพอต่อนักเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในโรงเรียน และมีการมอบหมายให้บุคลากรทำงานตรงตามความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุลย์ คุณชมพู่ (2545) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน สรุปได้ว่าทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน มีการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานของแต่ละคนไว้อย่างชัดเจน มีการวางแผนการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน อย่างเป็นระบบ มีการสนับสนุนให้บุคคลเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง เปิดโอกาสให้ บุคลากรทุกคนได้มีการศึกษาต่อที่สูงขึ้น มีการส่งเสริมให้บุคลากรได้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัย และสนับสนุนและให้ปฏิบัติอยู่ในระเบียบวินัย รวมทั้งมีการกำหนดนโยบาย การประเมินผลการปฏิบัติงานมาเป็นข้อมูลในการวางแผนในปีการศึกษาต่อไป

ด้าน 4 การบริหารงานงบประมาณและแผนงาน พบว่าครูกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน มีความคิดเห็นในระดับมาก เพราะการบริหารงานงบประมาณและแผนงานเป็น จำนวนเงินที่ประมาณว่าจะได้รับ และจะใช้จ่ายเพื่อการต่าง ๆ ทางการศึกษาภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งให้เนิน ไปตามแผนงานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เมื่อเรียงลำดับความคิดเห็น 3 ลำดับ ได้แก่ มีการส่งเสริมความซื่อสัตย์ ความยุติธรรมในการใช้งบประมาณ มีการจัดทำบัญชีรับ-เบิกพัสดุ เป็นปัจจุบันและมีการจัดระบบการทำสัญญาขี้มเงินอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ ศรีสวัสดิ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี พบว่าสภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ครูในกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างก็มีความรู้สึกรู้ว่า สิ่งที่ได้รับจากการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เหมือนๆ กัน ผู้บริหารให้ความเสมอภาคและให้ความเป็นธรรมในการปฏิบัติงานโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติในเรื่องเพศ

3. ครูในกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากสิ่งที่ได้จากงานวิจัย

1.1 ควรมีการให้ความรู้กับครูในเรื่องวินัย ความผิดทางวินัย และหามาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้กระทำผิดวินัย

1.2 ควรมีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครูมีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่และเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน

1.3. ควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานตามโอกาสอันควร

1.4 ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ความคิดเห็นผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 1 และกลุ่มโรงเรียนน่าน้อย 3 อำเภอ น่าน จังหวัดน่าน

2.2 ความคิดเห็นผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1

2.3 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1

เอกสารอ้างอิง

กมล ภูประเสริฐ. (2545). รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง โครงสร้างการบริหารการศึกษา

ประเทศสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ : ที พี พรินท์.

จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :

บพิชการพิมพ์.

จำรัส นองมาก. (2543). การบริหารงานธุรการ. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา,

หน่วยที่ 1-6, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพมหานคร:

ประชาชนการพิมพ์.

จิระศักดิ์ อินทร์หอม. (2548). รายงานผลวิจัยเรื่องศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการ

บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และ 2

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- เจตนา ลีสุวรรณ. (2544). การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบกลุ่มโรงเรียนและสหวิทยาเขต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉวีวรรณ เจริญลาภ. (2547). ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนต่อการบริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เฉลิมชัย สมท่า. (2547). การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอน. เลย : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา. (2546). พฤติกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ วท.ค (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนานา.
- ณรงค์ เบ็ญจศักดิ์. (2548). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 . (ออนไลน์)
แหล่งที่มา : <http://graduate.nstru.ac.th>. วันที่สืบค้น 20 มิถุนายน 2554.
- ณัฐพันธ์ เบญจนันท์และฉัตรยาพร เสมอใจ. (2547). หลักการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดิษยภัทร ไชยพิเดช. (2548). บทบาทของบุคลากรต่อการกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 . วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดลำนานา.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง . (2549). ทฤษฎีการบริหารองค์การ. กรุงเทพมหานคร: ธารการพิมพ์.
- ทิสนา แคมมณีและชนาธิป พรกุล. (2544, มกราคม) . การปฏิรูปการศึกษา. วารสารครูศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 30(1):17-21.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2542). การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 9 . กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชู แก้วชมภู. (2549). การบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ. พระนครศรีอยุธยา: สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ประภาส เกตุพงษ์พันธ์. (2548). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดัง เขต 1. (ออนไลน์) . แหล่งที่มา : <http://graduate.nstru.ac.th>. วันที่สืบค้น 20 มิถุนายน 2554.

- ประสาน หอมพลู. (2546). **ปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงินตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ธุรการและการเงินโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒประสานมิตร.
- ปริยาพร วงศ์อนุตโรจน์. (2542). **จิตวิทยาการบริหารบุคคล.** กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริม.
- พนมเทพ สังขะวรรณ. (2545). **การบริหารงานโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น.**
สมุทรปราการ: ขนิษฐการพิมพ์.
- พินิตา ทีดี. (2544). **ความพร้อมของบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.อัสสัมชัญ.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2541). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์.** กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ไพบุลย์ คุณชมพู่. (2545). **การบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร์**
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2540). **การบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สวัสดิการสำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- รุ่ง ลอยเลิศ. (2543). **รีอินจิเนียริงระบบราชการไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: มติชน.
รุจิร ภู่อาระ,และจันทราณี สงวนนาม. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา.**
กรุงเทพมหานคร: บั๊กพอยท์.
- วนิดา การขยัน. (2547). **การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนที่โดดเด่น : กรณีโรงเรียนสอง
ภาษาในกรุงเทพมหานคร.** ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถ่ายเอกสาร.
- วรินตรา วัชรสิงห์. (2544). **ศึกษาความต้องการพัฒนาพนักงานครูเทศบาล สังกัด
เทศบาลนครขอนแก่น.** ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย โถสุวรรณจินดา. (2547). **หลักบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของ
คุรุสภา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). **หลักการบริหารโรงเรียน.** กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิไล ธนวิวัฒน์. (2541). **การพัฒนาและควบคุมวิชาชีพ.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- วีรชัย วรรณศรี. (2545). **บทบาทของผู้บริหารในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน**

กับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญาบัตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2543). ความหมายการบริหารงานบุคคล. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
www. <http://vdo.kku.ac.th> . วันที่สืบค้น 21 มิถุนายน 2554.

สกุล กังวาน ไกล. (2544). พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต
สถาบันราชภัฏศรีสะเกษ.

สนิท สายปิ่นตา. (2545). การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาวิทยานิพนธ์

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมเกียรติ ศรีสวัสดิ์. (2548). การศึกษาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การ
บริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. อัดสำเนา.

สมพร ใจคำแป้น. (2547). การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ

ฮอด จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2548). การบริหารงานบุคคลและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

สินี ศิวาธรนิศร. (2548). รายงานผลวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการบริหารของ

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒประสานมิตร.

เสกสรร วัฒนพงษ์. (2542). ความคิดเห็นของครูปฐมวัยต่อการบริหารงานของกลุ่ม

โรงเรียนในเครือสารสาสน์ สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษา
ปฐมวัย) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เสน่ห์ เหล่าเสนา. (2544). รายงานผลวิจัยเรื่องศึกษาสภาพการบริหารงานธุรการตาม

ความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนโสตศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒประสานมิตร.

เสาวลักษณ์ เขี่ยมสวัสดิ์. (2545). สภาพกาปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พาวนต์ วิริยะสัทธา. (2546). รายงานผลวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครู นักเรียน ต่อการบริหารโรงเรียนพงษ์สวัสดิ์พัฒนการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1. สารนิพนธ์โรงเรียนพงษ์สวัสดิ์พัฒนการ.

อัญชลี โพธิ์ทอง.(2551).หลักการบริหารมนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.